

Ortodontik Tedaviye Başvuran 13-20 Yaş Grubu Hastaların Ortodontik Düzensizliklerini Algılayışlarının ve Tedavi ile İlgili Beklentilerinin Değerlendirilmesi

Evaluation of Self-Perception and Expectations of 13-20 Years Old Patients Seeking Orthodontic Therapy

Aslıhan M. ERTAN ERDİNÇ¹

Anıl EROL²

¹Ege Üniversitesi, Dişhekimliği Fakültesi, Ortodonti AD, ²Serbest Dişhekimi

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, 13-20 yaş grubu hastalarda ortodontik düzensizliklerinin ne kadar farkında olduklarının ve tedaviden beklentilerinin, cinsiyet, yaş ve eğitim durumunun düzensizliği algılayış ve tedaviden beklentileri üzerindeki etkilerinin araştırılmasıdır.

Yöntem: Çalışma, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalına başvuran ortodontik tedavi görmemiş 88 hastaya anket uygulanarak yürütüldü.

Bulgular ve Sonuç: 13-20 yaş arası hastalarda; kız hastaların erkek hastalara göre ve lise ve üstü düzeyde eğitim görenlerin ilköğretim düzeyinde eğitim görenlere göre ortodontik düzensizliklerinden daha fazla şikayetçi olduğu, lise ve üstü düzeyde eğitim görenlerin ilköğretim düzeyinde eğitim görenlere göre ortodonti kliniğine öncelikle kendi istekleri ile başvurdukları, önemli bir kısmının da dişhekimlerinin yönlendirmesi ile başvurdukları belirlendi. Hastaların ortodontik tedavi yaptırmak istemelerinin asıl sebebinin estetik nedenler olduğu, genel yüz görünümü içerisinde güzelliği etkileyen en önemli kısmın dişler olduğunu düşündükleri, sahip oldukları ortodontik düzensizliklerin sosyal yaşantılarını önemli derecede etkilediği, tedavi sırasında ne tür bir ortodontik apacey kullanılacağını genel olarak önemsemedikleri ve ortodontik tedavi süresince karşılaşmayı bekledikleri sorunların ağrı ve konuşma zorluğu olduğu bulundu.

Anahtar sözcükler: Ortodontik tedavi, malokluzyon, algılama, beklenti

Abstract

Objective: This study was intended to investigate the appreciation of 13-20 years old individuals concerning their self-orthodontic discrepancies and to further investigate the effects of age, gender and educational status on the expectations from the treatment and the perception of the anomaly.

Methods: Eighty eight individuals who applied for orthodontic treatment at Ege University, Department of Orthodontics were surveyed.

Results and Conclusions: Of those patients between 13-20 years old, girls, more than boys, and patients who were either at high-school or at a higher education level, indicated a higher interest in orthodontic treatment and internal motivation, while also a significant percentage was referred by the general practitioner. The main interest in orthodontic treatment was mainly because of esthetics reasons. The appearance of the dentition was perceived as the most significant component of overall facial esthetics, and the orthodontic discrepancy itself was stated to effect their social interactions significantly. The preferred type of appliance was not significantly important whereas the overall expectations from the treatment were fair esthetics and psychologically well being. Pain and difficulty in speech were expected to be the common problems because of the treatment.

Keywords: Orthodontic treatment, malocclusion, perception, expectation

Giriş

Kişisel imajın gelişmesinde yüz; fiziksel karakteristiklerin önde gelenlerinden bir tanesidir.

Yüzlerinin görünümünden memnun olan insanların kendilerine olan güvenleri de gelişmiştir.

Genel yüz görünümünü içerisinde dişlerin düzgün konumlanması da önemli bir kriterdir.

Ortodonti kliniklerine başvuran hastaların genellikle tamamında estetik kaygılar bulunmaktadır. Bos ve arkadaşları¹ fasiyal görünümünden memnun olmayan kişilerin, fasiyal öğelerinin içinde en fazla dişlerinden memnuniyetsizliklerini dile getirdiklerini bildirmişlerdir. Ortodontik tedavinin gereklerinden bir tanesi de dişsel görünümü geliştirerek hastaların memnuniyetini sağlamaktır. Ancak tedavi gereksinimini belirlemede kişinin kendi malokluzyonunu algılayabilmesi önemli bir faktördür.

Tung ve Kıyak² ortodontik tedaviye başvuran hastaların ortodontik tedavi sonucundan gelişmiş bir kişisel güven ve gelişmiş oral fonksiyon beklediklerini belirtirlerken ortodontik tedavi sonucunda genel sağlıklarında fazla bir değişiklik beklemediklerini bildirmişlerdir. Bennett ve arkadaşları³ ortodontik tedaviye başvuran hastaların ebeveynlerinin, ortodontik tedavinin çocuklarının kişisel güvenlerini geliştireceğini düşünmektedirler.

Yapılan çalışmalarda bayan hastaların, erkek hastalara göre dişlerinin görünümünden memnun olmadıkları belirlenmiştir.^{4,5} Gosney kadın hastaların erkek hastalara göre diastema, çapraşılık ve rotasyonların daha bilincinde olduğunu bildirmiştir.⁶

Shaw⁴ ve Cunningham⁷ dentofasiyal görünümle ilgili memnuniyetin yaşla ilişkili olduğunu bildirmişlerdir. Bos ve arkadaşları¹ 13-16 yaş arası bayan hastaların diğer yaşlılarına göre malokluzyonlarından daha şikayetçi olduklarını, Al-Omiri ve Alhaja⁸ tarafından da yetişkinlerin adolosanlara göre dentofasiyal görünümünden daha şikayetçi oldukları ve görünümdeki memnuniyetin yaş arttıkça azaldığı bildirilmiştir.

Bu çalışmanın amacı; 13-20 yaş grubu hastalarda ortodontik düzensizliklerinin ne kadar farkında olduklarının ve tedaviden beklentilerinin, cinsiyet, yaş ve eğitim durumunun düzensizliği algılayış üzerindeki etkilerinin araştırılmasıdır.

Gereç ve Yöntem

Çalışma Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı'na başvuran daha önce ortodontik tedavi görmemiş olan 88 hastaya anket uygulanarak yürütüldü. 88 hastanın (55 kız, 33 erkek) yaş ortalaması erkekler için $15,5 \pm 1,64$ (maks.19, min.13), kızlar için $16,4 \pm 2,37$ (maks. 20, min.13) yılıdır.

Hastalardan çalışmamıza gönüllü katıldıklarını teyit etmek üzere anket formunun ilk sayfasındaki bilgilendirme bölümü okutulup, onam kâğıdını imzalamaları istendi.

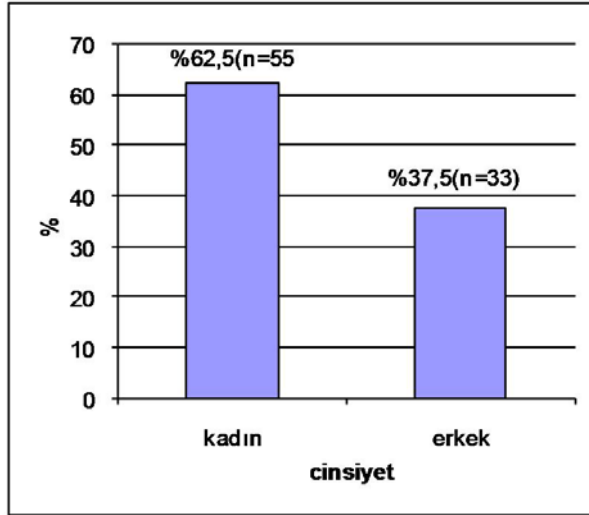
Anket formu; hastaların cinsiyetini, yaşını, eğitim durumunu, tedaviye kimin karar verdiğini, ortodontik tedavi yaptırmak isteme nedenini, hasta için dişlerinin ne derece önemli olduğunu, ortodontik düzensizliğinin hastanın sosyal ve fiziksel yaşamına olan etkilerini, hastanın tedaviden ve tedavi sonucundan ne gibi beklentileri olduğunu ve hangi yöntemle tedavi olmak istediklerini araştırılan sorulardan oluşmaktaydı.

Anket sorularının her yaştaki ve her eğitim durumundaki katılımcıların anlayabileceği şekilde sade ve yalın hazırlanmasına özen gösterildi. Sorular içerisinde katılımcıların anterior bölgelelerinde malokluzyonları olup olmadığını ve var olan malokluzyonun ne kadar bilincinde olduklarını anlamalarına yönelik sorularda bulunuyordu ve bu soruların yanıtlanması sırasında ayna kullanmaları ya da ebeveynlerinden yardım almamaları istendi.

İstatistiksel analiz için SPSS 11.0 (Statistical Package for Social Sciences, SPSS Inc., Chicago, IL, ABD) programı kullanıldı. Yapılan ölçümlerin istatistiksel değerlendirilmesinde ki-kare analizi uygulandı.

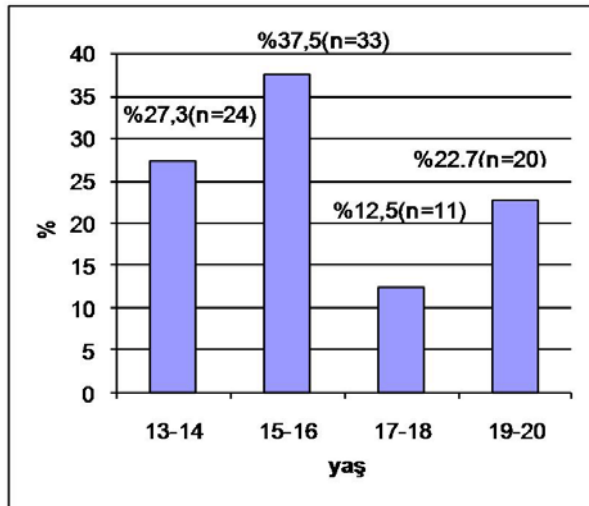
Bulgular

İstatistiksel analizin ilk kısmı demografik veriler üzerinde olup bulgular Grafik 1a, 1b ve 1c'de gözlenmektedir. Analiz sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde Grafik 1a'da görüldüğü gibi anket çalışmasını 55'i kadın (%62,5), 33'ü erkek (%37,5) toplam 88 hasta oluşturmaktaydı.



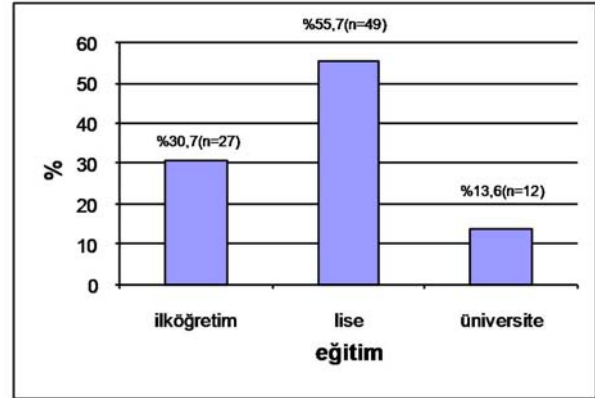
Grafik 1a. Hastaların cinsiyetlerine göre dağılımı

Grafik 1b katılımcıların yaş dağılımını göstermektedir. 88 hastanın 24'ü (% 27,3) 13-14 yaş arasını, 33'ü (% 37,5) 15-16 yaş arasını 11'i (% 12,5) 17-18 yaş arasını ve 20'si (% 22,7) 19-20 yaş arasını oluşturmaktaydı.



Grafik 1b. Hastaların yaşlara göre dağılımı

Eğitim durumlarının gösterildiği Grafik 1c'de 27 kişi (%30,7) ilköğretim öğrencisi, 49'u (%55,7) lise öğrencisi ya da lise mezunu, 12'si (%13,6) ise üniversite öğrencisiydi.



Grafik 1c. Hastaların eğitim durumlarına göre dağılımı

Tablo 1 bulgularına göre hastaların ortodonti kliniğine kendi istekleriyle başvurmaları ile yaşları arasında ki-kare testine göre anlamlı bir fark bulunamadı. İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte kendi isteğiyle ortodonti kliniğine başvuran hastaların çoğu 19-20 yaş grubundaydı. Aynı şekilde hastaların ortodonti kliniğine kendi istekleri ile başvurmaları ile eğitim durumları arasındaki ilişkide anlamsızdı. Yine istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte kendi isteğiyle başvuran 36 hastanın 28'i lise ve üniversite düzeyindeydi.

Tablo 1. Hastaların ortodonti kliniğine kendi istekleriyle başvurmalarıyla yaşları ve eğitim durumları arasındaki ilişki

	Dişhekimi aracılığıyla			Kendi isteğiyle			Diğer		
	ilköğretim	Lise ve üstü	Toplam	ilköğretim	Lise ve üstü	Toplam	ilköğretim	Lise ve üstü	Toplam
13-14yaş	8	8	8	7	7	9	9	9	9
15-16yaş	2	11	13	11	11	9	9	9	9
17-18yaş		6	6	4	4	1	1	1	1
19-20 yaş		4	4	1	13	14	2	2	2
Toplam	10	21	31	8	28	36	9	12	21

Tablo 2'de katılımcıların ortodontik tedavi yaptırmak isteme nedenleri; dişlerin güzel görünmesi, çevrenin etkisi ve sağlık olmak üzere 3 soru ile değerlendirildi. Dişlerinin güzel

gözükmesi için ortodontik tedavi yaptırmak isteyenler çoğunlukta olup bunlarında yüzde 44,3'ü de kadınlardan oluşmaktaydı.

Tablo 2. Ortodontik tedavi yaptırmak isteme nedeni ile cinsiyet arasındaki ilişki. [kişi sayısı (%)]

	Dişlerim güzel gözüksün diye	Çevrenin etkisi	Sağlık
Erkek	20 (22,7)	11 (12,5)	2 (2,3)
Kadın	39 (44,3)	7 (8,0)	9 (10,2)
Toplam	59 (67,0)	18 (20,5)	11 (12,5)

Tablo 3'ün bulgularına göre katılımcılar genel yüz görünümünü içerisinde güzelliği etkileyen kısımları en önemliden en önemsiz doğru sıralamışlardır. Buna göre güzelliği etkileyen kısımlardan dişler en önemli unsur olarak belirtilmişken, kulaklar en önemsiz unsur olarak belirtilmiştir.

Tablo 3. Genel yüz görünümünü içerisinde güzelliği etkileyen kısımlar (1 en önemli, 5 en önemsiz)

Önem sırası	Gözler	Burun	Dişler	Ağız	Kulaklar
1	33	7	39	8	1
2	24	17	27	15	4
3	16	18	10	38	6
4	6	37	7	24	15
5	9	9	5	3	62

Tablo 4'te ortodontik düzensizliğin sosyal hayata etkisi cinsiyete göre ele alındı. Verilere göre kadınlar çoğu zaman gülerken dişlerini gizlediklerini ve konuşurken dişleri gözükmesin diye ellerini ağızlarına götürdüklerini ve fotoğraflarda dişlerini göstermeyi sevmediklerini ifade etti.

Hastalara dişlerindeki ortodontik düzensizliğin ne gibi rahatsızlıklara sebep olduğu sorulduğunda 6 seçenek sunuldu ve sahip olduğu rahatsızlıkları işaretlemeleri istenildi. Hastalar %75'lik bir oranla "gülerken kötü gözüküyorum" yanıtını vererek gülerken kötü gözükme rahatsızlık duyduklarını dile getirdi (Tablo 5).

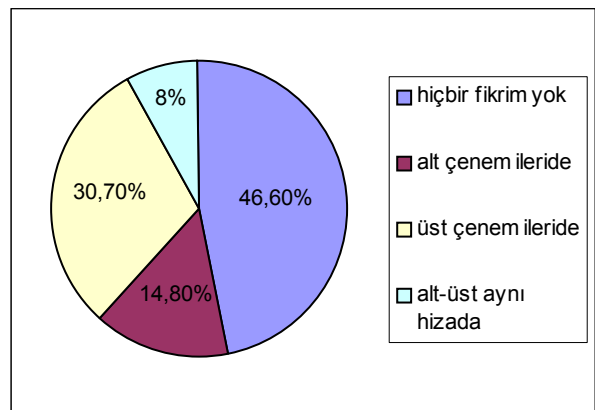
Hastalara çenelerinin birbirlerine göre konumu sorulduğunda, yüzde 46,6'sı "hiçbir fikrim yok" cevabını vererek bu konuda bir fikir sahibi olmadıklarını bildirdi (Grafik 2).

Tablo 4. Ortodontik düzensizliğin sosyal hayata etkisi

	ERKEK			KADIN		
	Gülerken dişlerimi gizlerim.	Konuşurken elimle ağızımı kapatırım.	Fotoğraflarda dişlerimi göstermeyi severim.	Gülerken dişlerimi gizlerim.	Konuşurken elimle ağızımı kapatırım.	Fotoğraflarda dişlerimi göstermeyi severim.
Hiçbir zaman	10	22	15	19	33	22
Nadiren	11	9	6	10	10	8
Bazen	7	2	7	16	9	13
Çoğu zaman	5		5	10	3	12

Tablo 5. Ortodontik düzensizliğin hasta üzerindeki rahatsızlıkları. [kişi sayısı (%)]

	Konuşmamı etkiliyor.	İnsanlarla iletişimimi etkiliyor.	Rahat nefes alamıyorum.	Gülerken kötü gözüküyorum.	Çene ekleminde ağrıya sebep oluyor.	Besinleri çiğnemekte zorlanıyorum.
Yok	64 (72,7)	75 (85,2)	81 (92,0)	22 (25,0)	75 (85,2)	71 (80,7)
Evet	24 (27,3)	13 (14,8)	7 (8,0)	66 (75,0)	13 (14,8)	17 (19,3)



Grafik 2. Hastaların çenelerinin birbirlerine göre konumunu değerlendirme

Anterior bölgeye ait ortodontik düzensizlikler sıralanarak hastalardan kendilerine uygun ola-

cak şekilde evet-hayır ve bilmiyorum cevabını vererek değerlendirildiğinde; “üst ön dişlerim arasında boşluk var” seçeneğine katılımcıların yüzde 76,1’i “evet” veya “hayır” şeklinde cevap verirken, yüzde 23,9’u “bilmiyorum” cevabını verdi. “Üst ön dişlerimde çapraşıklık var” seçeneğine ise katılımcıların yüzde 77,3’ü “evet” veya “hayır” şeklinde cevap verirken, yüzde 22,7’si “bilmiyorum” cevabını verdi. Aynı şekilde “alt ön dişlerimde çapraşıklık var” seçeneğine katılımcıların yüzde 77,3’ü “evet” veya “hayır” şeklinde cevap verirken, yüzde 22,7’si “bilmiyorum” cevabını verdi. Yine “üst ön dişlerim alt ön dişlerimden çok önde konumlanmış” seçeneğine de katılımcıların yüzde 65,9’u “evet” veya “hayır” şeklinde cevap verirken, yüzde 34,1’i de “bilmiyorum” cevabını verdi (Tablo 6).

Tablo 6. Anterior bölgeyi içeren düzensizliklerin değerlendirilmesi (%)

	Üst ön dişlerim arasında boşluk var.	Üst ön dişlerimde çapraşıklık var.	Alt ön dişlerimde çapraşıklık var.	Üst ön dişlerim alt ön dişlerimden çok önde konumlanmış.
Evet + Hayır	76,1	77,3	77,3	65,9
Bilmiyorum	23,9	22,7	22,7	34,1

Ortodontik tedavi sırasında kullanılacak apanyın nasıl olmasını istediklerinin değerlendirildiği soruda yüzde 26,1’i kadın, yüzde 14,8’i erkek toplam yüzde 40,9 hasta ortodontik tedavi sırasında kullanılacak apany için fark etmez derken, yüzde 39,8 hasta (%21,6’sı kadın, %18,2’si de erkek) hareketli yani takıp çıkarabilecekleri bir apanyle tedavi olmak istediklerini belirtti. Yine “sabit apanyle tedavi olmak istiyorum” cevabını veren hastalar tüm hastaların yüzde 19,3’ünü oluştururlarken bunların da yüzde 14,8’i kadın hastalardan, yüzde 4,5’i de erkek hastalardan oluşmaktaydı (Tablo 7).

Tablo 8 bulgularına göre katılımcıların yüzde 73,9’luk bir oranla tedaviden güzel bir gülümsemeye sahip olmayı bekledikleri ortaya çıktı.

Tablo 7. Ortodontik tedavi sırasında kullanılması istenilen apanyerler. [kişi sayısı (%)]

	Kadın	Erkek	Toplam
Sabit	13 (14,8)	4 (4,5)	17 (19,3)
Hareketli	19 (21,6)	16 (18,2)	35 (39,8)
Fark etmez	23 (26,1)	13 (14,8)	36 (40,9)
Toplam	55 (62,5)	33 (37,5)	88 (100,0)

Tablo 8. Hastaların ortodontik tedaviden beklentileri. [kişi sayısı (%)]

	İnsanlarla iletişimim daha iyi olacak.	Dişlerimin kötü görünüyor diye kafama takmayacağım.	Kendime olan güvenim artacak.	Konuşmam düzelecek.	Güzel bir gülümsemem olacak.
Yok	66 (75,0)	37 (47,0)	56 (63,6)	62 (70,5)	23 (26,1)
Evet	22 (25)	51 (58)	32 (36,4)	26 (29,5)	65 (73,9)

Tablo 9’da hastaların tedavi süresince karşılaşmayı bekledikleri sorunları değerlendirildi. Bir den fazla seçeneğin işaretlenebildiği değerlendirme sonuçlarına göre sorunlar; %34,1 çiğneme zorluğu, %27,3 dalga geçilmesi, %21,6 randevuya geliş sıklığı, %20,5 randevu saatleri, %17 ağız hijyeninin yeterince yapılamaması şeklinde sıralandı. Katılımcıların yüzde 15,9’u “hiçbir fikrim yok” cevabını vererek bu konuda fikir sahibi olmadıklarını belirtti.

Tablo 9. Tedavi süresince beklenen sorunlar. [kişi sayısı (%)]

Ağrı olması	Dalga geçilmesi	Randevu saatleri	Randevuya geliş sıklığı	Ağız temizliğinin yeterince yapılamaması	Konuşma zorluğu	Çiğneme zorluğu	Hiçbir fikrim yok
45 (51,1)	24 (27,3)	18 (20,5)	19 (21,6)	15 (17,0)	44 (50,0)	30 (34,1)	14 (15,9)

Tartışma

Bu araştırmada, bireylerin ortodontik düzensizliklerinin ne kadar farkında olduklarını ve ortodontik tedaviden beklentilerini öğrenmeye yönelik anket çalışması yapılmıştır. Ortodontik tedavi görmemiş 13–20 yaş arasındaki kız hastaların erkek hastalara göre dişlerinin görünümünden daha fazla şikâyetçi oldukları belirlendi. Shaw,⁴ ile Sheats ve ark.'ları⁵ çalışmalarında kız hastaların erkek hastalara göre dişlerinin görünümünden daha fazla şikâyetçi olduklarını, Al-Omiri ve Abu Alhajja⁸ ise cinsiyetin dişsel görünümünden memnuniyeti etkilemediğini belirtmişlerdir.

Katılanların çoğunluğunun 15–16 yaş arası hastalardan oluştuğu bu çalışmada, 15-16 yaş arası hastaların ortodontik düzensizliklerinden daha fazla rahatsızlık duydukları sonucuna varılmıştır. Sheats ve ark.'ları⁵ 13-17 yaş arası ortodontik tedavi görmemiş hastalar ortodontik düzensizliklerinden daha fazla şikâyetçi olduklarını, Espeland ve Stenvik⁹ büyük yaştaki hastaların küçük yaştaki hastalara göre düzensizliklerinden daha fazla şikâyetçi olduklarını, Al-Omiri ve Abu Alhajja⁸ dentofasiyal görünümdeki memnuniyetin yaş arttıkça azaldığını yetişkinlerin adölesanlara göre dentofasiyal görünümünden daha şikâyetçi olduklarını bildirmişlerdir.

Çalışmaya katılan hastalar kliniğe öncelikle kendi istekleriyle, ikinci olarak da diş hekimi yönlendirmesi ile başvurmuşlardır. Kendi isteği ile başvuran hastalar çoğunlukla lise ve üniversite düzeyindedirler.

Katılımcıların ortodontik tedavi yaptırmak istemelerinin asıl nedeni dişlerinin güzel gözükmesini istemeleridir ve "dişlerim güzel gözüksün diye ortodontik tedavi yaptırmak istiyorum" diyenlerin çoğu da kadınlardan oluşmaktadır. Bennett ve ark.'larının⁵ ile Klages ve ark.'larının¹⁰ araştırmalarında da hastaların ideal dişsel estetiğe sahip olmak için ortodontik tedavi yaptırmak istediklerini bildirmişlerdir.

Genel yüz görünümü içerisinde güzelliği etkileyen kısımlar değerlendirildiğinde katılımcıların cevabı güzelliği etkileyen en önemli faktörün

dişler olduğudur. Dişleri takiben sıralanan unsurlar ise gözler, ağız, burun ve kulaklardır. Berscheid ve ark.'ları¹¹ da fasiyal öğelerinden memnun olmayan kişilerin fasiyal öğelerinin içinde en çok dişlerinden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.

Ortodontik düzensizliklerinin sosyal hayatlarına etkisi cinsiyetlerine göre ele alındığında; kadınların çoğunlukla gülerken dişlerini gizledikleri ve konuşurken dişleri gözükmesin diye ellerini ağızlarına tuttukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca kadınların erkeklere göre daha büyük çoğunlukla fotoğraflarda dişlerini göstermeyi sevmediklerini sonucuna varılmıştır. Klages ve ark.'ları¹⁰ çalışmalarında herhangi bir cinsiyet ayrımı belirtilmeksizin ortodontik düzensizlikleri olan bireylerin gülerken dişlerini gizlediklerini, konuşurken dişleri gözükmesin diye ellerini ağızlarına tuttuklarını, fotoğraflarda dişlerinin gözükmesini sevmediklerini bildirmişlerdir.

Ortodontik düzensizliğin ne gibi rahatsızlıklar oluşturduğu değerlendirildiğinde; katılımcıların büyük bir kısmı en büyük rahatsızlıklarının gülerken kötü gözükme olduğunu dile getirmişlerdir. Bunu takiben diğer önemli rahatsızlıklarının ise ortodontik düzensizliklerinin konuşmalarını engellediğini ifade etmişlerdir. Buradan da katılımcıların en büyük rahatsızlığının sosyal yönden diğerinin ise fonksiyonel açıdan olduğu kanısına varıldı.

Ortodonti kliniğine başvuran hastaların çenelerinin birbirlerine göre konumu hakkında fikir sahibi olmadıklarını; ancak ön bölge dişlerindeki ortodontik düzensizliğin genel olarak farkında oldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde Espeland ve Stenvik⁹ ile Ingervall ve Hedegard¹² da hastaların ön bölge dişlerindeki ortodontik düzensizliği genel olarak fark edebildiklerini bildirmişlerdir.

Zhang ve ark.'ları¹³ hastaların tedavi sonucundan iyi bir oral fonksiyona sahip olmaktan ziyade psikolojik yönden daha iyi hissetmeyi belediklerini, Phillips ve ark.'ları¹⁴ ise hem erkek hastaların hem de bayan hastaların öncelikle fasiyal görünümünü ve oral fonksiyonlarını

geliştirmek istediklerini bildirmişlerdir. Bu çalışmada hastalar yapılacak olan ortodontik tedavi sonucunda güzel bir gülümsemeye sahip olmayı belirttikleri için, beklentilerinin daha ziyade estetik yönde olduğu düşünülmektedir.

Sonuç

13-20 yaş arası hastalarda; kız hastaların erkek hastalara göre ve lise ve üstü düzeyde eğitim görenlerin ilköğretim düzeyinde eğitim görenlere göre ortodontik düzensizliklerinden daha fazla şikayetçi olduğu, lise ve üstü düzeyde eğitim görenlerin ilköğretim düzeyinde eğitim görenlere göre ortodonti kliniğine öncelikle kendi istekleri ile başvurdukları, önemli bir kısmının da dişhekimlerinin yönlendirmesi ile başvurdukları belirlendi. Hastaların ortodontik tedavi yaptırmak istemelerinin asıl sebebinin estetik nedenler olduğu, genel yüz görünümü içerisinde güzelliği etkileyen en önemli kısmın dişler olduğunu düşündükleri, sahip oldukları ortodontik düzensizliklerin sosyal yaşantılarını önemli derecede etkilediği, tedavi sırasında ne tür bir ortodontik apacey kullanılacağını genel olarak önemsemedikleri ve ortodontik tedavi süresince karşılaşmayı bekledikleri sorunların ağrı ve konuşma zorluğu olduğu bulundu.

Kaynaklar

1. Bos A, Hoogstraten J, Prah-Andersan B. Expectations of treatment and satisfaction with dentofacial appearance in orthodontic patients. *Am J Orthod Dentofac Orthop* 2003; 123: 127-132.
2. Tung A W, Kiyak HA. Psychological influences on the timing of orthodontic treatment. *Am J Orthod Dentofac Orthop* 1998; 113: 29-39.
3. Bennett ME, Michaels C, O'Brien K, Weyant R, Phillips C, Vig K. Measuring beliefs about orthodontic treatment: a questionnaire approach. *J Public Health Dent* 1997; 57: 215-223.

4. Shaw WC. Factors influencing the desire for orthodontic treatment. *Eur J Orthod* 1981; 3: 151-162.
5. Sheats RD, McGorray SP, Keeling SD, Wheeler TT, King GJ. Occlusal traits and perception of orthodontic need in eighth grade students. *Angle Orthod* 1998; 68: 107-114.
6. Gosney MBE. An investigation into some of the factors influencing the desire for orthodontic treatment. *Br J Orthod* 1986; 13: 87-94.
7. Cunningham SJ, Gilthorpe MS, Hunt NP. Are orthognathic patients different? *Eur J Orthod* 2000; 22: 195-202.
8. Al-Omiri MK, Abu Alhajja ES. Factors affecting patient satisfaction after orthodontic treatment. *Angle Orthod* 2006; 76: 422-431.
9. Espeland LV, Stenvik A. Perception of personal dental appearance in young adults; relationship between occlusion, awareness, and satisfaction. *Am J Orthod Dentofac Orthop* 1991; 100: 234-241.
10. Klages U, Claus N, Wehrbein H, Zentner A. Development of a questionnaire for assessment of the psychosocial impact of dental aesthetics in young adults. *Eur J Orthod* 2006; 28: 103-111.
11. Berscheid E, Walster E, Bohmstedt G. Body image. *Psychol Today* 1973; 7: 119-131.
12. Ingervall B, Hedegard B. Awareness of malocclusion and desire of orthodontic treatment in 18-year old Swedish men. *Acta Odontol Scand* 1974; 32: 93-101.
13. Zhang M, McGrath C, Hagg U. Patients' expectations and experiences of fixed orthodontic appliance therapy. *Angle Orthod* 2007; 77-2.
14. Phillips C, Broder HL, Bennett ME. Dentofacial disharmony: motivations for seeking treatment. *Int J Adult Orthod Orthog Surg* 1997; 12: 7-15.

Yazışma Adresi:

Doç. Dr. Aslıhan M. ERTAN ERDİNÇ
Ege Üniversitesi,
Dişhekimliği Fakültesi,
Ortodonti AD,
35100 Bornova, İZMİR
Tel : (232) 388 03 26
Faks : (232) 388 03 25
E-posta : aslihanertan@yahoo.com